

Міністерство культури та інформаційної політики України
Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Виконавсько-музикознавчий факультет
Кафедра композиції та інструментування

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до підготовки та проведення
АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ
«КОМПОЗИЦІЯ»

зі спеціальності 025 Музичне мистецтво
освітньо-професійна програма
«Музикознавство та композиція»
освітній ступінь: бакалавр

Харків – 2023

Затверджено на засіданні кафедри композиції та інструментування ХНУМ імені І. П. Котляревського, протокол № 11 від «10» квітня 2023 року.

Схвалено на засіданні науково-методичної ради ХНУМ імені І. П. Котляревського, протокол № 6 від 24 квітня 2023 року.

Укладачі:

Г. С. Савченко - завідувач кафедри композиції та інструментування ХНУМ імені І. П. Котляревського, кандидат мистецтвознавства, доцент;

О. С. Щетинський - старший викладач кафедри композиції та інструментування ХНУМ імені І. П. Котляревського.

Рецензенти:

І. М. Коханик - завідувач кафедри теорії музики НМАУ імені П. І. Чайковського, кандидат мистецтвознавства, професор;

О. О. Александрова – завідувач кафедри теорії музики ХНУМ імені І. П. Котляревського, доктор мистецтвознавства, професор.

Атестація здобувачів вищої освіти – це встановлення відповідності вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю 025 Музичне мистецтво для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та освітньо-професійної програми «Музикознавство та композиція» набутих здобувачами компетентностей та програмних результатів навчання.

Успішне складання атестаційного екзамену є підтвердженням фаховості випускника, його готовності вести композиторську діяльність та є підставою для присвоєння освітньої кваліфікації «бакалавр музичного мистецтва» та професійної кваліфікації «композитор».

В ході проведення атестаційного екзамену здобувачі мають продемонструвати набуті компетентності:

Загальні:

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК7. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК9. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК12. Здатність працювати автономно.

ЗК14. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК15. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК17. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу й суспільство, у розвитку суспільства, техніки й технологій; використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

СК4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності теорії та практики музичного мистецтва.

СК6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

СК9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.

СК11. Здатність оперувати професійною термінологією.

СК12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в практичній діяльності.

СК13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

СК15. Здатність здійснювати редакторську / менеджерську / лекторську / аранжувальну / звукорежисерську діяльність у сфері музичного мистецтва.

СК16. Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.

СК17. Здатність застосовувати традиційні й альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.

СК18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві, композиторській творчості та музичній педагогіці.

Програмні результати навчання:

ПРН4. Аналізувати музичні твори з визначенням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.

ПРН5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.

ПРН8. Демонструвати музично-аналітичні навички під час створення виконавських, музикознавчих, композиторських та педагогічних інтерпретацій.

ПРН9. Демонструвати володіння теоретичними та практичними основами інструментування, аранжування музики та композиції, уміння перекладати музичні твори для різних колективів (оркестру, ансамблю, хору).

ПРН11. Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській/менеджерській/лекторській/звукорежисерській практичній діяльності.

ПРН12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ПРН15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

ПРН17. Демонструвати аргументовані знання щодо особливостей музичних стилів різних епох.

Атестаційний екзамен проводиться у формі демонстрації кваліфікаційної роботи музичного твору.

Вимоги до кваліфікаційної роботи

Обсяг і зміст роботи

Одночастинна/циклічна композиція для камерного оркестру/для камерного оркестру із солістом/солістами/ хором (кількість – один твір, тривалість від 10 хвилин). Кваліфікаційна робота бакалавра-композитора повинна містити розв'язання комплексних творчих завдань створення тематизму, його розвитку, вибудовування форми / циклу, демонструвати знання та навички інструментування, що передбачає застосування технік і прийомів

композиторського письма та набуття здобувачем вищої освіти у процесі навчання відповідних компетентностей.

За бажанням здобувача до основної кваліфікаційної роботи можуть бути додані камерно-інструментальні / камерно-вокальні / хорові твори (кількість 2-3).

До кожного твору надається коротка анотація, у якій автор окреслює задум, зазначає жанр, особливості форми, тематизму, техніки письма.

Вимоги до оформлення нотного тексту

1. Титульний аркуш оформлюється українською мовою. На ньому вказано:
  - а) Ім'я та прізвище композитора у форматі “Ім'я Прізвище”;
  - б) Автор літературного тексту у форматі “Ім'я Прізвище”;
  - в) Оригінальна назва твору;
  - г) Тип виконавського складу (“для струнного оркестру, “для квінтету духових” тощо);
  - г) За бажанням: підзаголовок, рік написання, присвята тощо.
2. Анотація до твору.
3. Перелік оркестрового складу італійською мовою.
4. Перша сторінка партитури оформлюється наступним чином:
  - а) Назва твору – згори посередині;
  - б) Підзаголовок – під назвою (менший кегль);
  - в) Композитор – праворуч над першою нотною системою;
  - г) Автор літературного тексту (за наявності) – ліворуч над першою нотною системою;
  - г) На першій сторінці наявні всі інструменти задіяні в партитурі (окрім ударних), на наступних сторінках можна приховувати порожні нотоносці.
  - д) Інструменти позначаються виключно італійською мовою, на першій сторінці – повністю, на наступних сторінках – скорочено.
  - е) Транспональні інструменти (Clarinetto in B, Corno in F) записуються з урахуванням транспорту. Ключові знаки проставляються відповідно до загальноживаної композиторської практики.

Необхідною умовою підготовки здобувачів до складання атестаційного екзамену є проведення консультацій викладачами кафедри, надання методичних рекомендацій з організації самостійної роботи здобувачів у період підготовки до екзамену.

Критерії оцінювання

Відповідність балів

за університетською шкалою та шкалою ЄКТС

Університетська шкала оцінювання	Університетська шкала оцінювання	Шкала ЄКТС	
		сумарна оцінка	оцінка

(в балах)	в якісному вимірі	(в балах)	
90 – 100	«відмінно»	90 – 100	A
75 – 89	«добре»	82 – 89	B
		75 – 81	C
60 – 74	«задовільно»	67 – 74	D
		60 – 66	E
0 – 59	«незадовільно»	35 – 59	FX
		0 – 34	F

90–100–А відмінно: у музичних творах здобувач демонструє оригінальність композиторського мислення, уміння створювати й органічно розвивати виразний музичний тематизм; логічно вибудовувати музичну форму; оформлювати нотний текст відповідно до вимог кафедри композиції та інструментування.

82–89–В добре: у музичних творах здобувач демонструє уміння створювати музичний тематизм різного ступеня виразності; розвивати тематизм; вибудовувати в цілому завершену музичну форму; оформлювати нотний текст із певними недоліками.

75–81–С добре: у музичних творах здобувач демонструє уміння створювати тематизм, не позначений яскравістю композиторської думки, має вторинний характер; розвивати тематизм; вибудовувати музичну форму, яка має ознаки недосконалості; оформлювати нотний текст з помилками.

64–74–D задовільно: у музичних творах здобувач демонструє неяскравий тематизм, розвиток якого відбувається без урахування інтонаційних і структурних особливостей; неуміння побудувати логічну і завершену форму; нотний текст оформлено з численними помилками.

60–63–E задовільно: у музичних творах здобувач демонструє невиразний тематизм, мало придатний для побудови логічної і завершеної музичної форми; нездатність органічно розвивати тематизм; нотний текст оформлено з грубими помилками.

35–59–FX незадовільно (з можливістю повторного складання): у музичних творах здобувач демонструє слабкість творчої фантазії, невміння сформувати виразний тематизм; нездатність його розвитку; нелогічність побудови музичної форми; оформлення нотного тексту не відповідає встановленим нормам і потребує доопрацювання.

0–34–F– незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни): У музичних творах здобувач демонструє відсутність творчої фантазії й уміння працювати з тематичним матеріалом; незнання правил оформлення нотного тексту; необхідно пройти обов'язковий повторний курс.